

Statenfractie CDA  
De heer S. Steenbakkers  
Postbus 90151  
5200 MC 's-Hertogenbosch

Brabantlaan 1  
Postbus 90151  
5200 MC 's-Hertogenbosch  
Telefoon (073) 681 28 12  
Fax (073) 614 11 15  
www.brabant.nl  
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid  
openbaar vervoer en fiets:  
www.brabant.nl/route

**Onderwerp**

Antwoorden op schriftelijke vragen financiële positie gemeente Eindhoven

Geachte heer Steenbakkers,

Bij brief van 1 maart 2018, ingekomen op 2 maart 2018, heeft u namens de CDA fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

*1. In uw brief aan de gemeenteraad van Eindhoven d.d. 15 december jl. meldt u dat u op 31 maart 2017 een brief aan de gemeente Eindhoven heeft gestuurd, waarin u de gemeenteraad informeert over een aantal belangrijke toetsingsaspecten en ontwikkelingen over het financieel toezicht. Kunt u Provinciale Staten deze brief (nogmaals) doen toekomen?*

Antwoord: Ja. U refereert aan de begrotingscirculaire die wij aan alle Brabantse gemeenten hebben gestuurd en waarin wij de gemeenten informeren over een aantal belangrijke toetsingsaspecten en ontwikkelingen over het financieel toezicht. U kunt [deze brief](#) vinden op Brabant.nl.

*2. U meldde dat als gevolg van de herindeling met de gemeente Nuenen, volgens de Ahri-procedure, ook Eindhoven onder preventief toezicht komt te staan. Dit is een andere vorm van toezicht dan het toezicht voor een gemeente die in financieel zwaar weer zit. Kunt u voor ons op een rijtje zetten wat de criteria zijn voor de verschillende vormen van toezicht?*

Antwoord: Ja. Preventief arhi-toezicht wordt ingesteld als een gemeente betrokken is in een ahri-procedure vanwege gemeentelijke herindeling. De belangrijkste criteria waarop wij toetsen bij preventief arhi-toezicht zijn:

- Is het genomen besluit in strijd met het financieel belang van de nieuw te vormen gemeente?
- Is het genomen besluit onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onontkoombaar (3 O's)?
- Is er sprake van potverteren?

**Datum**

20 maart 2018

**Ons kenmerk**

C2223141/4330082

**Uw kenmerk**

-

**Contactpersoon**

R.A.H. (Raschid) Karamat Ali

**Telefoon**

(073) 680 80 85

**Email**

rkaramatali@brabant.nl

**Bijlage(n)**

-

Een gemeente komt onder preventief toezicht op financiële gronden wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is en het ook niet voldoende aannemelijk is dat dit evenwicht in uiterlijk het laatste jaar van de meerjarenraming wordt hersteld. De belangrijkste criteria waarop wij toetsen:

- De structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten (structureel evenwicht in de begroting)
- De ramingen moeten zijn gebaseerd op reële uitgangspunten.

**Datum**

20 maart 2018

**Ons kenmerk**

C2223141/4330082

*3. Kunt u schetsen wat voor u als tweede toezichthouder (na de gemeenteraad) de ondergrens is t.a.v. de financiële situatie van Eindhoven, om tot een besluit te komen de gemeente onder verscherpt (repressief) financieel toezicht te stellen?*

Antwoord: Ja. Wij toetsen of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Indien dit niet het geval is toetsen wij of het aannemelijk is dat het reële en structurele begrotingsevenwicht zal worden hersteld binnen de periode van de meerjarenraming (in dit geval binnen de periode 2018-2021). Als wij op grond van ons onderzoek tot de conclusie komen dat het niet aannemelijk is dat dit evenwicht binnen die periode wordt hersteld, is dit aanleiding voor het instellen van preventief (verscherpt) toezicht. Dit houdt in dat de begroting en begrotingswijzigingen van de betrokken gemeente onze goedkeuring behoeven.

*4. Verwacht u dat de slechte financiële situatie van de gemeente Eindhoven gevolgen gaat hebben voor de (agenda van de) Brainport regio? Brainport vraagt een bijdrage van 170 miljoen euro uit het nieuwe regiofonds van het kabinet en draagt zelf 200 miljoen euro bij. Wat is het aandeel van de gemeente Eindhoven hierin en heeft de gemeente dat geld ook daadwerkelijk?*

Antwoord: Nee. Welke rol de financiële situatie van de gemeente Eindhoven heeft voor haar bijdragen in de (agenda van de) Brainport regio is een afweging die door de gemeente Eindhoven zelf gemaakt wordt. De gemeente Eindhoven bepaalt zelf het eigen aandeel.

*5. Verwacht u dat de slechte financiële situatie van de gemeente Eindhoven gevolgen gaat hebben voor de op stapel staande herindeling met de gemeente Nuenen? In positieve zin (de Rijksbijdrage aan iedere gemeente is bijvoorbeeld afhankelijk van het inwoneraantal en wellicht levert een hoger inwoneraantal extra 'toeslagen' op t.b.v. het in stand houden van 'centrumgemeentelijke' voorzieningen) dan wel in negatieve zin (ingeval Eindhoven te weinig bestuurskracht toont of de Tweede en Eerste Kamer de herindeling met alleen Nuenen afwijzen).*

Antwoord: Nee. De gemeente Eindhoven staat, in het kader van onze toezichthoudende rol, onder het zogeheten repressieve (normale) toezicht. Vanuit dat oogpunt is er voor ons op dit moment geen reden te twifelen over de financiële positie van deze gemeente. De financiële effecten als gevolg van de voorgenomen herindeling, waaronder een berekening van de hoogte van de algemene uitkering en van de uitkering op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling voor frictiekosten, worden thans in beeld gebracht en opgenomen in het op uiterlijk 15 mei 2018 door ons vast te stellen herindelingsontwerp.

**Datum**

20 maart 2018

**Ons kenmerk**

C2223141/4330082

*6. In uw brief aan de gemeente Eindhoven schrijft u dat de taakstelling ad 30 miljoen euro in het sociale domein nog niet volledig concreet is gemaakt en nog niet op hard- en haalbaarheid is getoetst. Toch vindt u dit voor nu akkoord en dient de gemeente vóór 7 juli 2018 met extra informatie te komen. Hoe en waarom bent u tot deze beslissing gekomen?*

Antwoord: De gemeente heeft de taakstellingen voor het sociale domein benoemd en gekwantificeerd op basis van een ombuigingsplan. De taakstellingen zijn verwerkt in de begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021. Daarmee zijn de taakstellingen voldoende reëel onderbouwd. Uit de jaarrekening 2017 zal blijken in hoeverre de taakstellingen van 2017 zijn gerealiseerd en uit de voortgangsrapportages in 2018 komt meer duidelijkheid over het verloop van de taakstellingen in 2018.

*7. Hebt u dergelijke uitzonderingen/handwegingen in het financieel toezicht ook bij andere Brabantse gemeenten toegepast?*

Antwoord: Wij hebben ons beleidskader consequent toegepast en hierop zijn geen uitzonderingen gemaakt. In vergelijkbare gevallen hebben wij in de brief een opmerking met dezelfde strekking opgenomen als in de brief aan Eindhoven.

*8. Hoe verhoudt deze beslissing zich tot de basisprincipes van de methodiek van risicogericht en proportioneel financieel toezicht waarop uw toezichtregime is gebaseerd?*

Antwoord: Op grond van onze methodiek van risicogericht en proportioneel toezicht passen wij maatwerk toe bij ons toezicht op gemeenten: 'dun waar het kan, dik waar het moet'. Alle gemeenten krijgen eerst een globale toets en alleen als er aanleiding voor is, wordt de gemeente ook aan een uitgebreid onderzoek onderworpen. In het geval van Eindhoven was er voor ons aanleiding om de begroting 2018 uitgebreid te onderzoeken. Dit heeft geresulteerd in de uitgebreide brief met stevige opmerkingen.

*9. In uw brief stelt u dat u zich zorgen maakt over het weerstandsvermogen van de gemeente Eindhoven en dat bezuinigingen in het sociale domein dit moeten verbeteren. In dezelfde brief meldt u tevens dat zich in de begroting additionele onderliggende risico's bevinden die het weerstandsvermogen bedreigen. Welke risico's zijn dit en voor welke bedragen?*

Antwoord: In de begroting 2018 van Eindhoven bedragen de gekwantificeerde risico's circa €46 miljoen, waarvan € 26 miljoen betrekking heeft op de grondexploitatie. Dit is niet uitzonderlijk hoog voor een gemeente van deze omvang. Bovendien heeft de gemeente nog voldoende weerstandsvermogen om de risico's op te vangen. Gezien de onverwacht hoge overschrijdingen in het sociale domein is de omvang van het weerstandsvermogen in 2016 en 2017 fors afgenomen (de tekorten werden immers uit de algemene reserve gedekt). Als die trend zich in 2018 zou doorzetten, zakt het weerstandsvermogen onder het vereiste niveau om alle risico's te kunnen opvangen.

Met onze opmerking wijzen wij de gemeente erop dat er voldoende weerstandsvermogen beschikbaar moet blijven om de gekwantificeerde risico's mee af te kunnen dekken.

**Datum**

20 maart 2018

**Ons kenmerk**

C2223141/4330082

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA